

Recenze: Závazky z právních jednání podle občanského zákoníku

Specializovaná nakladatelství právnícké literatury se v poslední době doslova předhánějí v tom, kdo přinese na trh rozsáhlejší, lepší, kvalitnější, ale také obchodně úspěšnější komentáře k zákonům jakožto tu nejčtenější a nejžádanější právníckou literaturu. Vydání nového občanského zákoníku se stalo katalyzátorem této soutěže s málokdy vídanou účinností.

Recenzovaný komentář autorů Zbyňka Pražáka, Josefa Fialy, Jiřího Handlara a kolektivu k závazkům z právních jednání vydaný letos v nakladatelství Leges patří k praktickým publikacím – jak výběrem komentované materie (hlavy první a druhá částí čtvrté občanského zákoníku o relativních majetkových právech – tedy s vypuštěním hlavy třetí, upravující závazky z deliktů), tak i zaměřením se na problémy praktické realizace závazkového práva. Praktický je i ještě únosný rozsah, vtěsnaný do „kompromisné kapesního formátu.“

Marketingová atraktivita kolektivních komentářů je vždy ovlivněna složením autorského kolektivu a zejména jeho vedoucími, a to nikoliv nutně v závislosti na podílu hvězdných jmen (coby svého druhu obchodních značek) na celkovém textu. Nakladatelství Leges vsadilo nejen na zvučná jména, ale především na praktickou zblhlost a léty osvědčenou specializaci jednotlivých komentátorů.

Na tomto komentáři se podílelo celkem 26 spoluautorů – z advokacie, justice, akademické sféry, státní správy (nezřídkda i v syner-

gické profesní kombinaci). Převaha praktiků mezi spoluautory komentáře není asi jen dílem náhody a ani důsledkem skutečnosti, že jiní autoři byli již „rozebráni“ konkurenčními nakladatelskými domy a závazání exkluzivními klauzulemi; myslím, že jde o zřejmý záměr vydavatele, který se snažil poskytnout odborné veřejnosti komentář především praktický.

Vedoucí autorského kolektivu se podle svých vlastních slov nesnažili působit na obsahovou stránku komentářů jednotlivých autorů a ponechali jim „volnou ruku“ v toku a obsahu jejich úvah a stanovisek (samozřejmě při nutné limitaci rozsahem). Komentář je proto souborem názorů dobře vybraných specialistů, který nevylučuje nejen názorové nuance, ale dokonce ani dílčí neshody v jednotlivostech. Myslím, že četnost různých názorů na veškerá ustanovení občanského zákoníku lze přivítat nejen mezi různými komentáři, ale i v rámci jednoho komentáře. Díla tohoto typu jsou v turbulentní době vytváření nové judikatury a adaptace (či přejímání) judikatury dřívější významným inspiračním zdrojem a nástrojem hledání optimální interpretace a odkryvání souvislostí.

Nikdo z komentátorů nemá „patent“ na rozum a na pravdu, bez ohledu na to, zda je třeba spolutvůrcem zákona či naopak jeho oponentem, zda je vysoce postaveným soudcem nebo jestli působí jako věhlasný advokát nebo zasloužilý akademik, či je-li činný dokonce v souběhu několika těchto rolí. Liberální přístup je pohodlnější z hlediska vedoucích autorského kolektivu, ale také nadějnější jako prevence proti tradičnímu nešvaru komentářů uměle (ideologicky) sjednocovaných pod „pevnou rukou“ vedoucích autorského kolektivu –

totiž proti jednostranné slepotě a ješitnému prosazování vlastních názorů či proti popírání validity názorů jiných či „pouze“ jejich (nepoctivému) zamlčování. Těchto předpojatostí je komentář prost a snižuje tak riziko, že bude „končit tam, kde začíná problém“.

Autoři si kladli za cíl vytvořit i jakousi metodickou pomůcku k orientaci v povýtce praktické problematice občanského závazkového práva, a to bez falešných ambicí na předložení „jedineho správného řešení“. To se jim podle mého názoru podařilo. Výsledek jejich úsilí představuje velmi praktickou a vcelku ještě přehlednou rukověť nového závazkového práva, použitelnou specialisty i širší veřejností.

Rozbory obecných ustanovení o závazcích mohou sloužit i jako svého druhu didaktická pomůcka – obsažná, leč „stravitelná“ vysvětlená a ještě přiměřeně rozsáhlá – eventuálně i pro neprávnicka. Přitom nejde v žádném případě o poučování vyjevováním a kladením pravd, ale spíše o návody k přemýšlení a vlastním úvahám o smyslu jednotlivých institutů a zákonných řešení. Tomuto použití napomáhají i (pravda, spíše úsporné) přehledy základní literatury vztahující se ke komentovaným ustanovením či institutům a uvážlivý výběr judikatury s několikařádkovými hutnými charakteristikami jejího obsahu. Orientaci v textu usnadňuje přiměřeně podrobný dvouúrovňový věcný rejstřík.♦

Závazky z právních jednání podle občanského zákoníku

Zbyněk Pražák, Josef Fiala, Jiří Handlar a kolektiv. Leges, Praha 2017, 1660 stran.

J O S E F B E J Č E K

Právnícká fakulta Masarykovy Univerzity v Brně

